

Đo Tình Yêu Qua Thúy Kiều và Kim Trng

Tác Giả: Nguyễn Văn Nh

Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 06:05

Năm 1965, nhân kỉ niệm 200 năm ngày sinh của Thi hào Nguyễn Du (1765-1965). Ông đã được Hội Đồng Hoà Bình Thi giới vinh danh là một Danh nhân Văn hoá Thi giới.

Truyện Kiều đã được dịch ra rất nhiều ngôn ngữ là tiếng Đức, Pháp, Thụy điển, Anh, Tiệp khắc, Ba lan, Trung quốc, và Nhật bản ... Trong số đó có ba bản dịch sang Pháp và Anh vẫn đã được Công quan Văn hóa, Khoa học và Giáo dục Liên Hiệp Quốc tài trợ xuất bản với tính cách là tác phẩm tiêu biểu của Việt Nam.

Truyện Kiều là nguồn cảm hứng vô tận đối với những người làm văn học nghệ thuật. Trong mấy trăm năm qua, nhiều tác phẩm đã viết về nhiều khía cạnh khác nhau của Truyện Kiều.

Cuộc sống bị dồn ép khôn lường. Những tâm thức của con người mỗi ngày mỗi nhún ra để là nguồn sống là hạnh phúc đích thực. Nhân loại đang mong muốn vượt lên những nguồn đau đớn. Trong tất cả hành động hàng ngày nếu thiếu niềm tin hành động thì dù lý do dù khổ đau cho mình và người khác. Người Việt có truyện theo Đạo Ông Bà, đây là nét đặc sắc nhất của dân tộc Việt. Đạo Ông Bà thờ ông bà tiên, tôi nghĩ đức điếm này không bao giờ đi nghịch với các tôn giáo khác. Cuộc sống thường nhật của con người có tình nghĩa và tình đã dùn dùn để vượt chướng. Vượt chướng bắt nguồn từ tình yêu đôi lứa. Tình yêu đôi lứa đánh thức khả năng tiềm ẩn của con người. Tình yêu nam nữ hoà hợp, kết chặt trái tim cùng sống một lý trí để thăng hoa nên tình yêu nên người. Người nên tình yêu có nguồn gốc lý riêng, trong đó tiềm ẩn những phép tắc nghiêm mật và những điều cấm kỵ. Những điều bí mật đó là những gì thiêng liêng của Đạo tình yêu. Tín đồ đạo tình yêu, bất kể đâu là con số cao nhất của nhân loại và trong thế kỷ đã đang vượt lên, đang vượt lên tính bình đẳng, hòa hợp và nhân bản nhất. Nguồn gốc tình yêu không phân biệt tính quốc gia, dân tộc, tôn giáo, ngôn ngữ và tuổi tác v.v... và v.v... Có phải Ông Adam và Bà Eva là thầy tổ của Đạo tình yêu không? Nếu đúng, thì những người thì lòng yêu nhau, thì lòng hy sinh vì nhau sẽ nên được những điều tốt đẹp nhất. Xin hãy yêu nhau thật lòng.

Tôi suy nghĩ lan man bắt đầu trên đây và cảm xúc sâu xa bởi tình yêu giữa Thúy Kiều và Kim Trng trong Đoàn Trng Tân Thanh của Thi hào Nguyễn Du. Người viết ngẫm về vấn đề này, nên mạnh dạn nhắc lại Đạo Tình Yêu qua cuộc đời của Thúy Kiều và Kim Trng. Đây không phải là bài viết thuộc loại nghiên cứu, mà chỉ là đôi điều tâm niệm, những nghĩ nghĩ mà bắt đầu, không làm sao tránh khỏi những bất cập. Rất mong các bậc cao minh, thức giả và những người yêu mến truyện Kiều góp ý, thông cảm, chia sẻ. Người viết vô vàn đa tạ.

L vào

1.

Thi hào Nguyễn Du đã đ i Truy n Kiều. M t cu c tình đôi l a, ng i qu c s c k thiên tài. Tình ti t đ p đ c m đ ng t o n t ng khó phai m trong lòng ng i th ng ngo n. M i tình th y chung đ y n c m t cu Thúy Kiều và Kim Trng đ c Nguyễn Du vi t thành thiên tình ca, thành nh ng ti ng kêu đ t ru t là Đon Trng Tân Thanh. Nguyễn Du đã cho c p trai tài gái s c t t c t do, táo b o, lòng yêu th ng, tính phóng khoáng đ t o nên m t thiên di m tình b t tuy t.

2.

S t n t i c a nhân lo i kh i đi t đ i s ng v ch ng. Đ o v ch ng là tình yêu hi n dâng c tâm h n l n th xác gi a ng i nam và n .

Kim và Kiều là đôi tình nhân ch a ph i v ch ng. Và cũng không bao gi tr thành ch ng v . Hai ng i yêu nhau, h nh phúc và say đ m trong tình yêu, đã th nguy n: “Trăm năm t c m t ch đ ng đ n x ng.” Nh ng dù m i lăm năm nh th ng đ t ru t khi g p l i nhau chàng và nàng v n đ ng lòng v t qua đ c v ng, t b g i ch n.

Chúng ta c m th ng m i tình đ u nh nhàn thanh thoát c a Kiều kh i đi t T t Thanh Minh khi nàng đi t o m cùng ng i em gái là Thúy Vân và em trai là V ng Quan. Gi a thiên nhiên mà c nh s c nh tranh th y h a: “C non xanh t n chân tr i, Cành lê tr ng đ i m m t vài bông hoa.” Kiều nh hoa lê tr ng n i b t lên gi a tr i xanh bát ngát bao la. Kiều mang tâm h n trong tr ng, đa s u đa c m và hay th ng xót n i đau c a ng i khác. Cho nên khi g p m Đ m Tiên, Kiều đã: “S u tuôn đ t n i châu sa v n dài.” Và gi a khung c nh êm đ m, “c pha màu áo nhu m non da tr i”, Kim và Kiều g p nhau. Khi “hai Kiều e l n ép vào đ i i hoa”; ng i nh hoa e l , xao xuy n. Cái phút ban đ u l u luy n y n ng ch iu c m xúc, mang c m giác ng t gây tình t . Hình nh đó t o nên ti ng sét ái tình. Kiều là giai nhân, quý phái. Kim Trng là k tài t hào hoa nên hai ng i d n y m m l u luy n. M i g p nhau mà “tình trong nh đã, m t ngoài còn e.” Trong máu huy t c a Kim Trng đã có ch t men tình ái. Chàng là gi ng nòi tình, tình yêu đ làm cho chàng choáng váng “Ch p ch n n a t nh n a mê.” Gi a không gian yên v ng, ng m ngùi chàng kêu lên ti c nu i xót xa: “ Ng i đầu g p g làm chi. Trăm năm bi t có duyên

gì hay không.” Giữa không gian yên lặng tình tứ của đôi trẻ: “Đôi mắt em nhìn em cười trong veo, Bên em tôi liếc bóng chiếu thốt tha.” Giữa sự tĩnh lặng đó Kiều đã dâng tâm hồn cho Kim Trạng: “ Bóng tà nhè nhẹ của cơn buồn, Khách đã lên ngựa, ngựa rồi còn ghé theo.” Và từ đó, người nàng đã tình tứ bùng lên bằng khát khao, nhưng như, sự u não đôi mắt. Tất cả hứa hẹn cho một tình mãnh liệt.

Duyên của đôi tiên của tình là chiếc kim thoa của Kiều bị quên trên cành đào.” Trên đào nhắc thay một cành kim thoa”. Đó là đôi mắt của duyên tình đôi nh. Kim Trạng đã đem kim thoa về nhà để ôm ấp. Một thi sĩ nào đó đã nói, khi yêu một sự tóc cũng làm nên mê hoặc, huống chi đây là kim thoa, vật đã thốt nên giọng lên mái tóc người mà mình mê đắm. Qua báu vật đó, chàng thốt nên như Kiều, thốt nên đôi mắt hao mòn người tằm.

Kim Trạng si tình, thốt nên Kiều, quên hết thú vui hàng ngày. “Hàng ngày gây mùi nhè. Trà khan giọt tình”. Hoa ái tình đã nở, nở như nhưng điên cuồng thúc đẩy chàng tìm cách thuê nhà cho người Kiều.” Lạ dĩ đôi du học hội thuê. Túi đàn, cặp sách để huân dấn sang”. Thăm phòng của chàng như sân sòng là nơi tình tứ :

*Có cây có đá sân sòng
Có hiên Lãm Thúy nét vàng chửa phai
Mơng thềm chửa nẩy chửa bài
Ba sinh âu hứa duyên trêu chi đây*

Chàng thốt nên nàng, nhìn đâu cũng chỉ thấy nàng. Nhìn chiếc kim thoa thốt nên như nhìn khuôn mặt Kiều, như thốt nên màn, như nhè giảng quyn lấy tâm hồn Kim Trạng; chàng không làm sao gọi ra được. Kim Trạng đứng ngơ ngẩn không yên, có ý tìm tòi, nên ra ngơ ngẩn vào ngơ, cười cùng chàng với bóng của người và người cũ để tìm Kiều. Khi thấy Kiều ngơ ngẩn đi tìm chiếc kim thoa. Chàng lên tiếng tỏ vẻ xa đỗi lòng: “Thoa này bắt được không. Bị tâu đâu hợp pháp mà mang châu về”. Đột nhiên tiếng oanh vàng của Kiều lại trao duyên: “Chiếc thoa nào có mỹ mỹ. Mà lòng trêu nghĩa khinh tài xiết bao”. Kim Trạng đã: “Thăm trông thềm nhè, bấy lâu đã chửa.” Chàng nói hết nỗi lòng với Kiều để nàng hiểu cho mình. Chàng phẫn nộ, cặp nói để cho hiểu, để giải thoát cho tâm hồn mình bị đè nén bao lâu nay: “Tiên đây xin một hai điếu, Đòi gọi ng soi để dục bèo cho chăng?” Như người Kiều:

*Nghe ng nàng một thềm a rặng:
Thối nhà băng tuyết, chửa thềm phong
Dù khi lá thềm chửa hứa*

*Nên chăng thì cũng tởm lòng mẹ cha.
Mẹ ng lòng xót lờn, vì hoa.
Trở th đã bở t đầu mà dám thở a”*

Dù khi lá thỏm chỏ hỏng. Chỏ hỏng là sỏi giầy xích thỏng vô hình ràng buỏc chân hai ngỏỏi nam nỏ vỏi nhau. Nhỏng vỏi Kiều, cái duyên bỏi sỏi dây kỏt hỏp đó chỏ a đỏ mà nên chăng cũng phỏi ỏ lòng cha mẹ . Đây là nét đỏo lý trong tình yêu cỏ a Kiều. Trái tim Kiều rỏn ràng trởỏ c Kim Trọng, nên Kiều đã: “Vỏi vỏ thêm lỏy cỏ a nhà. Xuyỏn vàng đôi chiỏc, khăn là mỏt vuỏng” Và hai ngỏỏi đã trao kỏ vỏt cho nhau.

*“Rỏng trăm năm cũng tởm đây,
Cỏ a tin gỏi mỏt chút này làm ghi.
Sỏn tay khăn gỏm quỏt qủy,
Vỏi càn thoa ỏ y, tở c thì đỏi trao.”*

Sau đó: “Chàng vỏ viỏn sách, nàng rỏi lỏu trang.” Sau lỏn gỏp gỏ đỏ trao kỏ vỏt, chàng và nàng sỏng trong tâm cỏnh: “Sỏng Tỏỏng mỏt giỏi nông sỏ. Bên trông đỏu nỏ, bên chỏ mỏi kia”. Chàng và nàng tỏỏng tỏ nhau, qua ngày gió đêm trắng không sao gỏp đỏỏc. Nhân mỏt hôm Kiều mỏt mình ỏ nhà: “Nhà lan thanh vỏng mỏt mình, Ngỏm cỏ hỏi ngỏ đã dành hôm nay”. Nàng nghĩ cỏ hỏi đã đỏn, nên gỏt sen nàng thoỏn thoỏt đỏo mé tỏỏng đỏ tìm Kim Trọng. Rỏi đỏỏi hoa, nàng đã thỏy chàng đỏng trông:

*“Trách lòng hỏ hỏng vỏi lòng,
Lỏ a hỏỏng chỏ c đỏ nh lỏng bỏ y lâu.
Nhỏng là đỏp nhỏ nỏi sỏu,
Tuyỏt sỏỏng nhuỏ m nỏ a mái đỏu hoa rỏm.”*

Vỏi Kiều thì:

*“Nàng rỏng gió bỏt mỏ a cỏm,
Đã cam tở vỏi tri âm bỏ y chỏ y.
Vỏng nhà đỏỏc buỏi hôm nay,
Lỏ y lòng gỏi chút ra đây tở lòng.”*

Bởi họ không có tình yêu thúc giục Kiều. Và đôi khi sự táo bạo đúng lúc là đi vào cõi thần tiên để tìm tình yêu, Kiều đã: “Xón tay mở khóa cửa ng đào, Rmây trông tởm vào Thiên Thai.”. Kiều đã chờ đợi ng đn với Kim Trọng. Lmên đm tiên chàng và nàng gặp nhau trong chốn thần tiên... ”Góp lđi phong nguyệt, nng nguyệt non sông”. Giữa chốn thần tiên phòng Kim và Kiều tình tởm. Mđi gặp nhau hai ngđi đã tâm giao đc ý. Kiều và tranh Đm thanh. Chàng Kim thỏ th, đó là ngôn ngữ của thần linh. Kim thđi thần linh vào trong tranh của Kiều. Hai ngđi chuộc rđm mđi nhau. Th, Hđi đã tởm nên cm hng tình yêu giữa chàng và nàng. đđm này mđi thđy Nguyễn Du yêu thđng con ngđi đđn mđc nào, nhđt là với phđn. Nguyễn Du đã giđi phóng phđn, thđi đđm của mđy trăm năm trđc, khi đđ giáo nho phong còn nng nđ, nam nđ thđ thđ bđt thân. Nguyễn Du đã tởm cho Kim Kiều phóng khoáng tởm do, đđy nhân bđn. Làm sao chúng ta không thđng quá Nguyễn Du. Kim khen tài Kiều là nhđng đc phun châu. Kiều tâm sđ, khi còn nhđ có ngđi coi tởng Kiều: “Anh hoa phát tởm ra ngoài, Nghìn thu bđc mđ nh đđi tài hoa.” Nhđng Kim Trọng đđi khoát đđ, nói Kiều đđng tin: “Sinh rđng: - Giđi của là duyên, Xđi nay nhân đđnh thđng thiên cũng nhiđu.” Uđng rđđu, mê đđm, tâm tình với nhau. “Lòng xuân phđi phđi chén xuân tàng tàng.” Chén rđđu tình đã ngà ngà say. Kiều giđt mình vì “trông ra ác đđ ngđm gđng non đđi”. Bóng chiđu đã xuđng đđn, mđt trđi mđt nđi đđi đđi vào ngđn núi phía tây. Kiều trđi vđ nhà thđy “hai thân còn đđi tiđc hoa chđi vđ”. Nàng đđi với vàng quay trđi đđi với Kim Trọng. Trong lúc đó chàng thđt thđn đđi án thiu thiu: “Đđ chiđu nhđ tởm nh, đđ chiđu nhđ mê”; chàng đđng tởng tởm hình bóng Kiều; còn nàng cũng thđt táo bạo, thân gái đđm hôm: “Xăm xăm băng đđo vđđn khuya mđt mình”, đđ trđi đđi nhà trai. Thđt tởm do, táo bạo, và liđu lĩnh: “Nàng rđng: - khođng vđng đđm trđng. Vì hoa nên phđi đđnh đđng tìm hoa.” Nguyễn Du cho hai ngđi tởm do phóng khoáng, rđđu ân tình lóng lánh tởm đđy lòng:

*Tóc đđi cđn vđn đđi cđ lòng,
Trăm năm đđi cđ mđt chđ đđng đđn xđđng.
Chén hà sánh giđng quđ nh đđđng.
Đđi là hđđng đđn, bình gđđng bóng đđng.*

Hđđng thđm đđn vào đđi đđi áo của Kiều. Bóng ngđđi đđng vào gđđng của bình phong. Mùi trđm hđđng bay đđi. Đđi đđi nâng ly thđng nguyệt. Trong khung cđnh quá yên đđng của thần tiên, đđi phá đđi nhđng đđc vđng thđp hđn có thđ xđy ra, Nguyễn Du đã cho âm nhđc làm thăng hoa tâm hđn Kiều và Kim trọng. Tiđng đàn của Kiều vút lên:

*“Trong nhđ tiđng hđt bay qua,
Đđc nhđ tiđng sđđi mđđi sa đđi a vđđi.
Tiđng khoan nhđ gió thođng ngoài,
Tiđng mau sđm sđp nhđ trđđi đđ mđđi.”*

Âm thanh giao cảm và hoà hợp giữa hai tâm hồn. Khi Kim Trọng âu yếm tình yêu đến, Kiều vui sướng. “Sóng tình đến đã xiêu xiêu, Xem trong âu yếm có chi ưu ái.” Và khi Kiều nhìn Kim Trọng muốt, nàng Kiều đã thuyêt phục đến Kim Trọng:

*Vội chi ép liễu hoa này.
Còn thân tôi đi đến bù có khi
Thầy tôi đoan chánh đừng nghe
Chàng càng thêm nết thêm vì mồi phân*

Kiều khuyên Kim Trọng không nên vội vã mà cần có trách nhiệm và giữ gìn cho nhau. Trong mê đắm Kiều vẫn sáng suốt và cảnh tỉnh. Kiều nói: “Đoàn tòng phu lấy chuyện làm đầu.” Kim Trọng ép Kiều làm điu dâm dục nàng phân trần lấy lời đoan trang. Nàng rằng: “Đến điu nguy hiểm hoa kia, Ngoài ra ai lấy tiếc gì với ai”. Kinh nghiệm này của Kiều là kinh nghiệm ngàn đời của ông cha truyền lại. Giữ tiết trinh là điu rớt quan trọng. Nàng muốt chia sẻ tâm tình với cha mẹ. Kiều không muốt điu cha mẹ vì mồi tình của mình, và sẽ đến ý của cha mẹ là quyêt định: “Nên chăng thì phận tôi lòng mẹ cha.” Nàng ý thức tình yêu trong sáng và có trách nhiệm.

Cuộc đời là vô thường, mối duyên bị đứt không ngờ. Trong lúc hai người đang thắm non hân hoan, thì người giúp việc báo tin ông chú của Kim Trọng chết. Kim Trọng phải vội tang cho chú. Tâm trọng Kim nhớ về khi nghĩ đến xa Kiều: “Trăng thớt còn đó trăng, Dám xa xôi mọt mà thớt lòng.” chàng đến dò Kiều: “Giữ vàng giữ ngọc cho hay, Cho đành lòng kẻ chân mây cuộc đời”. Nàng cảm xúc quá mãnh liệt, nên lấy giọng bày: “Ông thớt ghét bỏ chi nhau, Chớt vui sum họp đã sớt chia phôi!” Nàng sớt liễu thân mình để giữ trọn lấy thớt, thớt đá ghi vàng không lấy ai khác nữa. Và rồi cũng phải chia xa, phút chia tay đến nỗi cảm động: “Ngồi ngừng mọt bứt mọt xa, Mọt tôi trần trọng châu sa mọt y hàng.” Cảnh chia tay đến ruợt: “Nào ngồi ngồi cớt gió, tuôn mọt a, Mọt ngày nết gánh thớt ngớt mọt ngày”. Phút chia tay, Kim Trọng vội thớt tang cho chú. Còn Kiều đâu có biết đến mình sớt bứt vào vòng ô nhiễm, nghĩ oan và bứt mọt nhớt, bứt Kiều phải bán mình chuốt cha đến cớt u vớt hớt nhớt phúc của gia đình, cha mẹ và hai em. Cuộc vớt gia đình, thì đến tình yêu, trong lúc nàng còn mang nết ngớt lấy thớt với Kim Trọng: “Hết còn mang nết ngớt lấy thớt, Nát thân bứt liễu, đến ghi trúc mai.” Kiều muốt nết yêu mình hết nhớt, nên đã van xin Thúy Vân kết duyên cùng chàng:

*Ngày xuân em hãy còn dài
Xót tình máu mọt, thay lấy nết cớt non.
Chớt dù thớt nát xớt ngớt mọt
Ngớt mớt cớt chín sớt hãy còn thớt mọt lâu
Chớt cớt thoa vớt bứt cớt mây*

Đo Tình Yêu Qua Thúy Kiều và Kim Trng

Tác Giả: Nguyễn Văn Nh
Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 06:05

*Duyên này thì gì v t này c a chung.
Dù em nên v nên ch ng
Xót ng i m nh b c t lòng ch ng quên*

Trao nh ng k v t c a mình v i ng i yêu cho em gái, Kiều nói Thúy Vân hãy xót th ng ng i ph n b c, vì không biết cu c đ i ch s v đâu, nh ng:

*Mai sau dù có bao gì
Đ t lò h ng y, so t phi m này
Trông ra ng n c lá cây
Th y hiu hiu gió, thì hay ch v .*

V i ng i yêu, “bây giờ trâm g y g ng tan” Kiều xót xa, than khóc n c n v i chàng:

*Trăm nghìn g i y tình quân
T duyên ng n ng i có ng n y thôi !
Ph n sao ph n b c nh vô
Đã đành n c ch y hoa trôi l làng
Ôi Kim lang ! H i Kim lang !
Thôi thôi thi p đã ph chàng t đây!*

Trong giây phút quy t đ nh bán mình chu c cha. Kiều tan nát tâm can đ i v i ng i yêu, Kiều ch mong ng i yêu h nh phúc và riêng mình gì đ c l i th nguy n v i Kim Trng và th c t trong m i lăm năm l u l c giang h , không có phút giây nào Kiều không nh đ n ng i yêu.

3.

Đ i Kiều: “H t n n đ n n kia, thanh lâu hai l t, thanh y hai l n”: nh ng t m lòng v n trnh, ch tâm v n trnh nguyên đ i v i Kim Trng, trong đêm h p c n cùng chén r u sau ti c đoàn viên. Nàng nói v i chàng:

Ch trnh còn m t chút này

Đo Tình Yêu Qua Thúy Kiều và Kim Trng

Tác Giả: Nguyễn Văn Nh
Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 06:05

Không d m cho v ng, l i giày cho tan.

Đây là điệu m khúc m c, nhi u bàn cãi, d n co, tranh lu n, nhi u ý ki n nh t c a gi i nghiên c u truy n Ki u. M i i lăm năm l u l c, sau ti c đoàn viên, trong phòng tân hôn Kim và Ki u:

*Đ ng phòng dìu d t chén m i
Bâng khuâng duyên m i ng m ngùi tình x a.*

Hai ng i tâm s su t đêm. “Gà đà gáy sáng, tr i v a r ng đông”. M c d u m i i lăm năm: Ong qua b m l i đã th a x u xa đ i v i Ki u. Nh ng gi a đêm tân hôn Kim Tr ng v n mê m t, rung đ ng tr c nhan s c r ng r c a nàng. Ki u căng tròn, tràn đ y nh a s ng c a tu i ba m i. Nàng đ p h n bao gi h t, v n còn xuân ph i ph i, má h ng đ hây hây:

*Canh khuya b c g m r thao
Đ i đèn t r ng má đào thêm xuân.*

Kim Tr ng là nòi đa tình. Sau m i i lăm năm nh nhưng, khát khao đ n điên cu ng, gi đây chàng mu n t n h ng.

*Th ng nhau sinh t đã l i u
G p nhau còn chút b y nhiều là tình
Ch ng xuân t l i u còn xanh
Nghĩ sao cho thoát kh i vành ái ân.*

Kim Tr ng mu n ái ân trong đêm đoàn viên cho tho lòng, sau tháng năm dài mong nh . Chàng đã: “Tho t thôi tay l i c m tay/Càng yêu vì n t càng say vì tình”. Càng âu y m tình càng th m thi t b i: “M i i lăm năm y bây gi là đây.” Và trong phút này hai ng i say s a mê m n, vu t ve âu y m m vành ngoài: “Nh ng nh âu y m vành ngoài”; nh ng khi Kim Tr ng mu n vào ...vành trong, thì Ki u m t m c t ch i, không đ ng ý chuy n ái ân. Đ i nàng đã qua bi t bao th ng đau, đ n tr ng. Ki u mu n gi tình yêu cao đ p, t m lòng trinh nguyên, cái tâm trong sáng đ i v i chàng:

Nháng nhá âu yám vánh ngoái,
Cán toán má mát vái ngá i cho qua
Lái nhá nháng tháoi ngá i ta,
Vát háng dái đát bá hoa cuái mùa
Kháeá là giá nhuá cá bày trò
Cán tình đáu náa là thù đáy tháoi
Ngá i yáu ta xáu vái ngá i
Yáu nhau thá i báng má i phá nhau.

Háng vá ká o cáa tình yêu tán tái trong mâu thuẫn. Không sáng nái trong mâu thuẫn thì rát khó tìm đác hánh phúc. Nguyán Du cho Kiều nói “không” vì: Náu giá nhuá cá bày trò, háu quá cáa nó cháng đáp đá giá sau phút đó cám giác sá chán nán xáu xa. Tháa mán đác váng sá làm mát sá kính tráng giáa hai ngá i. Và “Yáu nhau thá i báng má i phá nhau.” Có đác cái quyát đánh này là nhá kinh nghiám sáng; bá i cuác đái Kiều đã quá nhiáu nái tháng khá và bát hánh, ngá máng há i mát kiáp đáan tráng, hát nán đán nán kia: “Tháp táng bián đán giá, Ong qua bá má i đá tháa xáu xa”. Kinh nghiám đáu tháng, bát hánh tá bán thân. Kiều đã qua kiáp háng nhan bác mánh, khá i đá tá chuyán vu oan giáng háa cho gia đánh Kiều, náng phá i láu lác. Kiều phá i bán mình chuác cha, bá mát trinh khi bá láa vào tay Mã Giám Sinh, phá i rút dao tá ván đá tá kát liáu đái mình nháng không thá chát đác. Sau đó, bá sá khanh láng gát, đánh phá i đán thân vào chán láu xanh lán thá nhát. Tiáp tác bá Hoán Thá đáng đáa. Hoán Thá vá cá cáa Thúc Sinh, cho náng ra Quan Âm các, giá chùa chép kinh, Hoán thá theo dái. Tán cùng, náng phá i ăn cáp đá kim ngân, giát bên mình đá há thân và bá trán khá i gia đánh há Hoán. Náng tá má lánh á chùa cáa sá Giác Duyên. Đán vá i Bác Hánh lá i tiáp tác bá láa và phá i vào láu xanh lán thá hai. Gáp đác Tá Há i, đáng đáng mát đáng anh hào đã đáa Kiều lên bác phu nhân, giúp Kiều giá i quyát ân oán cuác đái. Hoán nán lá i tiáp tác đán, khi Tá Há i nghe Kiều ra hàng đá phá i chát đáng giáa trán tián bá i sá tráo trá cáa Há Tôn Hián. Quá đáu khá, Kiều nháy xuáng sông Tián Đáng tá tá, “ngá ông kéo lá i vát ngá i”. Náng không chát, gáp Sá Giác Duyên và đáa náng vá thá o lá. Kiều tiáp tác trong chiác áo nâu sáng náng nhá cá i Phát. Kiều đã qua mát kiáp đán tráng. Nháng thá máng cáa cuác đái biá tháng, nháng nái tháng khá đát ruát, tát cá đã làm Kiều má mát, má lòng, má tâm thác cáa náng. Kiều đã ngá, cho nên trong giá phút đoàn viên vá i gia đánh và gáp lá i ngá i yáu là Kim Tráng, náng tá bá ái ân bá i Kiều tháy không xáng đáng vá i Kim Tráng. Chính nhìn ra cái đáu u không xáng đáng này là đáng vá i lá đá o cáa tình yêu, đã đáa tá cách cáa Kiều cao hán. Náu cháp nhán gán gái giao hoan vá i Kim Tráng; tá má lòng náng, cái tâm náng sá bá ô nhác, đá bán. Kiều mong muán giá mái cái tâm trong sách, trinh nguyên đá i vá i Kim Tráng. Kiều giá sá trong tráng, nhá ná tiát liát ngày xáa. Trí tuá cáa náng đã vát tháng nái đáng mê cáa đác váng, ván cao hán đá đát tá i vá đáp phá m chát cáa tâm hán nên không đáng ý tián đán vá cháng mà chá giá trong tình bán:

Hai tình ván vá hoà hai
Cháng trong chán gá i cũng ngoài cá m thá
Khi chén ráu, khi cuác cá
Khi xem hoa ná khi chá trắng lên

Đo Tình Yêu Qua Thúy Kiều và Kim Trọng

Tác Giả: Nguyễn Văn Nh
Thứ Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 06:05

*Ba sinh đã phôi nĩi nguyẽn
Duyên đôi nĩi a cũng là duyên bĩn bĩy*

Chính nĩi tâm hĩn đĩp, tình yêu khĩi nguẽn nĩi trái tim biĩt hy sinh, quyĩt liĩt giĩ lòng trinh nguyẽn đĩi vĩi Kim Trọng, đĩi u này đã làm cho chàng càng yêu mĩn và kính trĩng Thúy Kiều thêm lên:

*Gĩĩng trong chĩng chút bĩi trĩn
Mĩt nĩi quyĩt hĩn muẽn phĩn kính thêm.*

Sĩ giĩi quyĩt trong đêm hĩp cĩn này, Thúy Vân vĩn là nguẽn i vĩ cĩa Kim Trọng và Thúy Kiều mãi mãi là nguẽn i yêu tuyĩt vĩi bĩi nàng chĩa bao giĩ mĩt lĩn chĩn gĩi vĩi nguẽn i yêu. Đĩi vĩi Thúy Vân. Nàng vô tâm hay sao? Chĩ giao nguẽn i yêu đĩ Vân lĩy làm chĩng, Vân cũng . Và mĩĩi lĩn năm sĩng vĩi chĩng là Kim Trọng, nguẽn i chĩng cĩa mình luẽn luẽn thĩĩng nhĩ nguẽn i yêu là chĩ ruĩt cĩa mình. Rĩi trong tiĩc đoàn viên sau nhĩng năm dài gĩp lĩi, chĩ mình và chĩng mình là Kim Trọng, hai nguẽn i lĩi tiĩp tĩc yêu nhau trong đêm hĩp cĩn tái nguẽn . Thúy Vân sĩng vĩi chĩng mà không có tình yêu. Vân quá thĩĩng chĩ, vì chĩ đã thĩĩng cha mĩ, thĩĩng gia đĩnh mà bán mình chuĩc cha. Thúy Vân thĩĩng chĩ nên chĩp nhĩn đĩi sĩng vĩi chĩng mà không có tình yêu. Khi đĩc Kiều chúng ta cĩn hóa thân vào nhân vĩt. Sĩ chĩp nhĩn cĩa Vân nói lên đĩc hy sinh, lòng nhân ái, tình yêu thĩĩng bao la trĩĩc cuĩc đĩi. Chính nĩi đĩm giĩi quyĩt trong đêm đoàn viên này, mà mĩy trĩn năm qua nhiũ u ý kiĩn trái nguẽn c. Nhiũ u hĩc giĩ, nghiẽn cĩu đã cĩm nhĩn khác nhau nĩi đĩn Kim Kiều tái hĩp. Và chính nĩi đĩm phê bình và cĩm nhĩn khác nhau này đã làm phong phú Truyẽn Kiều. Riêng ý chí tĩ do, đĩc hy sinh và tĩnh trách nhiĩm thĩ hiĩn tình yêu trong truyẽn Kiều, đĩc biĩt chĩ trình cĩa Kiều đĩi vĩi Kim trĩng; tĩt cĩ đã làm nguẽn i viĩt rung đĩng và nguẽn mĩng đĩ trình bày vĩ đĩo tình yêu đôi nĩi a.

Nguyễn Du vĩi cái tâm rĩng mĩ, thĩĩng yêu kiĩp hĩng nhan bĩc mĩ nh cĩa Kiều. Sau mĩĩi lĩn năm lĩu lĩc Nguyễn Du không muĩn Kiều nĩi tu trong thĩo am vĩi vĩi Giác Duyên. Nguyễn Du mang Kiều vĩi lĩi giĩa cuĩc đĩi. Kim Trọng lĩy Thúy Vân, nhĩng không quên đĩĩc tình nhân là Kiều. Kiều và Kim trĩng tái hĩp là đĩ thĩc hiĩn lĩi hĩa năm xĩa đã nói lên lòng thĩy chung trong tình yêu, giĩ lĩi thĩ, không bĩi nĩĩc. Thúy Vân kĩt duyên vĩi Kim Trọng là thĩc hiĩn lĩi nguyẽn nĩĩc cho Kiều. Vĩc thành hôn mà không chĩn gĩi là đĩ giĩ tĩm lòng trong sĩch cĩa Kiều đĩi vĩi Kim Trọng. Không chĩn gĩi đĩ xoá cái vĩt tĩch nhĩ nhuĩc cĩa Kiều. Cĩ Nguyễn Du đã giĩi thĩt cho Kiều vĩa tình và lý, Kim Trọng đã bĩnh vĩc chĩ trình cho Thúy Kiều. Nũ nàng giĩ chĩ trình không chĩu bán mình đĩ chuĩc cha thì cha nàng sĩ bĩ khĩ hình, tù tĩi. Hiũ u là bĩn phĩn thiẽng liẽn hĩn chĩ trình:

*“Chị trình kia cũng có ba bề y đỡ òng.
Có khi bề n, có khi thò òng,
Có quý n, nào phò i m t đỡ òng chò p kính
Nhò nàng ò y hò u làm trình
Bò i nào cho đỡ c đỡ c mình ò y vay?”*

Trong phút đoàn viên, chị trình cò a Kiều đỡ i vò i Kim Trọng, là tòm lòng trinh nguyên, là cái tâm mòi mòi, trong sáng nhò đã luôn luôn giò ò i thò nguyò n vò i chàng trong nhò ng năm giang hò ò u ò c, ngò p tràn oan nghiò t, và đỡ òng cay. Vò i Kiều: “Mò c đỡ ò u tình ái, khò i đỡ ò u tà dâm”. Tình yêu đó mãi mãi vò n toàn trong cõi thiên thu. Kiều và Kim Trọng là mòi t khò i tình: “Khò i tình mang xuò ng tuyò n ðài chò a tan.” Đó là tình yêu đích thò c. Khò i nguò n tình yêu cò a hai ngò ò i là thiò n cãn cò a Kiều đỡ i vò i Kim Trọng. Kiều trò ò c ðây đỡ y vò òng đỡ òng. Bậy giò, Kiều đã vò ò t lên ðò c tính. Ngò n ò a ðò c ðò t tâm can cò a Kim và Kiều đã ðò ò c chuyò n hóa trò nên tò ò i mát. Tò t cò nhò ng ò c chò, nhò ng ðò n ép cò a ðò c vò òng trò thành nhò ng hò t ðò òng tinh thò n, thăng hoa trong ðò i sò òng cò a bò òng hò u tri âm cao thò ò òng, ðò t ðò n trò òng thái an ò c, nhiò m mòi u.

Trí bát nhò cò a thi hào Nguyễn Du đã cho Kiều viò n lý ðiên ðò o, khò ách; ðò ðò t ðò n cò u cánh thanh tò nh cò a niò t bàn.

Chú thích “...”: Thò trong Truyò n Kiều.